

KRVAV IZPLJUNEK

Jožef Kramberger

1. Zakaj pride do krvavega izpljunka?

Ponavadi ne pomeni nič hudega. V skoraj polovici primerov je vzrok krvavega izpljunka okužba zgornjega ali spodnjega dihalnega sistema, lahko virusne bolezni, akutni ali kronični bronhitis. Ne smemo pozabiti krvavitv v ustni ali nosni votlini. Kadar pa je v izmečku prisotna večja količina krvi, pa to imenujemo izkašljevanje krvi ali hemoptiza.

2. Kdaj si lahko pomagate sami?

Sami si lahko pomagate, kadar je prisotna le sled krvi v izmečku, ki se je pojavila pri trenutnem močnem izkašljevanju, kadar ste pred tem krvaveli iz nosu, pri kašlju, ki se pojavi v času prehlada in traja krajši čas, po izdrtju zoba ali pri močnem drgnjenju dlesni in je prehodnega značaja ter se torej ne ponavlja.

3. Kdaj morate k zdravniku?

K zdravniku morate vedno, kadar je prisotnost krvi v izmečku obilnejša, kadar imate ob pojavu krvavega izmečka povišano temperaturo, se zadihate, imate bolečino v prsih, ste kadilec, imate še kakšno drugo kronično bolezen.

Pri obilnejši krvavitvi je potrebno:

- dati bolnika v pol sedeč ali sedeč položaj,
- počasi piti mrzle pijače ali lizati led,
- dati mrzle obkladke na prsni koš in na vrat,
- čimprej obiskati zdravnika.

4. Kakšne ukrepe zdravnika lahko pričakujete?

Običajni pregled pri zdravniku, ki je sestavljen iz natančne anamneze in pregleda, ki obsega pregled nosne in ustne votline, žrela, poslušanje bitja srca in pljuč, tipanje bezgavk, merjenje telesne temperature, krvnega tlaka in pulza.

Zdravnik po potrebi in odvisno od diagnoze, ki jo postavi ob pregledu, odredi še naslednje preiskave: pregled krvi, urina, blata v laboratoriju, verjetno rentgenski pregled pljuč in srca, lahko tudi pregled pri pulmologu, kardiologu, gastroenterologu.

5. Katere so najpogostejše diagnoze ob krvavem izpljunku?

Krvavitev iz:

- obnosnih sinusov,
- nosu (ostanki krvi po krvavitvi),
- dlesni in zob,
- prebavnega trakta (varice požiralnika, krvavitev iz želodca).

Okužbe dihal:

- viroza,
- akutni bronhitis,
- pljučnica.

Kronične pljučne bolezni:

- kronični bronhitis,
- astma,
- kronična obstruktivna pljučna bolezen.

Manj pogoste okužbe dihal:

- tuberkuloza,
- glivične okužbe (aspergiloza),
- pljučni absces,
- bronhiektazije.

Tumorji:

- rak v nosni votlini,
- rak v ustni votlini in grlu,
- rak pljuč,
- karcinoid.

Bolezni srca in obtočil:

- srčno popuščanje (levostransko srčno popuščanje – pljučni edem),
- stenoza mitralne zaklopke,
- arteriovenske malformacije,
- anevrizma aorte.

Ostale diagnoze:

- pljučna embolija (kadar se krvni strdek, ki pripotuje s krvjo, zagozdi v arteriji in onemogoči pretok krvi),
- pljučni infarkt,
- tujek v dihalih,
- motnje v strjevanju krvi,
- poškodbe (tudi poškodbe povzročene med medicinskim postopkom).

6. *Kateri so načini zdravljenja?*

- Nefarmakološko zdravljenje (zdravljenje brez zdravil) – navodila zdravnika,
- zdravila – antibiotiki in druga zdravila, vključno z inhalacijami,
- invazivni posegi – krvaveča mesta je potrebno ugotoviti in krvavitev ustaviti (npr. embolizacija),
- bronhoskopija, ezofagogastroskopija (kot diagnostični in terapevtski postopek),
- zdravljenje osnovne bolezni (pri srčnem popuščanju),
- operativni poseg.

7. *Kako poteka spremljanje bolnika s krvavim izpljunkom?*

Spremljanje simptoma je odvisno od ugotovljene diagnoze.

8. *Ali in kako lahko pojav krvavega izpljunka preprečite?*

Predvsem je pomembno:

- zdravo živeti,
- ne začeti oz. čimprej prenehati kaditi,
- se zdravo prehranjevati,
- v primeru bolezni upoštevati navodila zdravnika in zdravstvenega osebja.